

Sayı : E-34221550-010.01-5181

Tarih: 23.05.2024

Konu : Taşkın Kanunu

**TÜM ODA VE BORSALARA
(Genel Sekreterlik)**

Tarım ve Orman Bakanlığının Birliğimize ilettiği yazıda, Taşkın Kanununun görüşlere açıldığı bildirilmektedir.

Bu kapsamda; söz konusu Kanun Taslağı, Gerekçe ve Görüş Bildirme Formu ekte sunulmakta olup, taslak hakkındaki görüş ve önerilerinizin gerekçeleriyle birlikte Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre hazırlanarak, "Görüş Bildirme Formu"na işlenmek suretiyle, en geç 07.06.2024 tarihi mesai saati sonuna kadar esin.ozarslan@tobb.org.tr adresine iletilmesini rica ederim.

Saygılarımla,

e-imza

Cengiz DELİBAŞ
Genel Sekreter Yardımcısı

EK:

- 1- Taşkın Kanunu Teklifi Taslağı (17 sayfa)
- 2- Genel Gerekçe (2 sayfa)
- 3- Madde Gerekçeleri (3 sayfa)
- 4- Görüş Bildirme Formu (1 sayfa)

TAŞKIN KANUNU TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; taşkın riskinin yönetilmesi ve taşkın olumsuz etkilerinin azaltılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2 – (1) Bu Kanun kapsamında;

- a) Acil Durum Yönetim Merkezi: Bakanlık görev ve sorumlulukları dâhilinde taşkın, kuraklık ve orman yangınlarının takibini ve çalışmaların koordinasyonunu sağlayan merkezi,
- b) Akarsu: Bir havzanın tabii olarak drenajını sağlayan; dere, çay, ırmak, nehir ve belirli dönemlerde akış gösteren kuru dere oluşumlarının tümünü,
- c) Akarsu ıslahı: Tabii yataktaki düzenleyici tedbirlerin bütünü,
- ç) Ayrık sistem: Yağmur suyunun bir kanalda, atık suyun başka bir kanalda toplandığı ve iletildiği şebekeyi,
- d) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- e) Drenaj sistemi: Meskûn bölgelerdeki yağmur suyunu toplamak ve uzaklaştırmak için kullanılan sistemi,
- f) Geçiş yapısı: Köprü, menfez gibi enine geçiş yapılarını,
- g) Havza: Üzerine düşen yağışı aynı çıkış veya toplanma noktasına gönderen ve su ayırım çizgisiyle sınırlanan alanı,
- ğ) Müdahale: İnşa edilen taşkın kontrol tesisinin fonksiyonunu ya da akarsu akış güvenliğini menfi yönde etkileyen eylemleri,
- h) Rüşubat: Oluştugu yerden çökeldiği yere kadar suda asılı halde veya tabanda sürüntü maddesi olarak su tarafından taşınan katı maddeleri,
- ı) Sel: Şiddetli yağışların ardından ani olarak gelen ve fazla miktarda sediment taşıyan su kitlesini,
- i) Su yapıları: Baraj, gölet, regülatör, yükleme havuzu, tünel, kanal, borulu isale hattı, sulama tesisi, kollektör, içmesuyu, isale hattı, su haznesi, terfi merkezi, arıtma tesisi, atıksu

toplayıcı hatları ile arıtma tesisi, atık depolama barajı, taşkın kontrol ve nehir yatağı düzenlenmesi tesisleri ve benzeri yapıları,

j) Taşkın: Bir akarsuyun herhangi bir sebeple yatağından taşarak çevresindeki canlılara, arazilere, yerleşim yerlerine, alt yapı tesislerine ve kültür varlıklarına zarar vermek sureti ile tesir bölgesinde normal sosyo-ekonomik faaliyeti kesintiye uğratacak ölçüdeki bir akış büyüklüğünü,

k) Taşkın kontrolü maksatlı master plan: Havzalarda gerçekleştirilecek taşkın kontrolü maksatlı çalışmaları ihtiva eden planı,

l) Taşkın kontrol tesisi: Akarsuların geçtiği güzergahın özelliğine ve seçilen tekerrür debisine göre, hidrolik kriterler dahilinde taşkın ve rüsubat zararlarını azaltmayı amaçlayan yapıları,

m) Taşkın risk haritası: Seçilen tekerrür debisine göre taşkın olumsuz etkilerinin, taşkından etkilenmesi muhtemel nüfusun, ekonomik faaliyetin cinsinin, taşkın anında kirliliğe sebep olabilecek tesislerin ve etkilenmesi muhtemel korunan alanların gösterildiği haritayı,

n) Taşkın tehlike haritası: Seçilen tekerrür debisine göre taşkın halinde su altında kalacak coğrafi alanı, bu alandaki su seviyesini, su derinliğini ve su hızını dikkate alarak taşkın tehlikesini yüksek, orta ve düşük olarak derecelendiren haritayı,

o) Taşkın yönetim planı: Taşkın tehlike haritalarına ve taşkın risk haritalarına dayanarak, taşkın riski altındaki alanlarda riskin yönetilmesi için taşkından önce, taşkın sırasında ve taşkından sonra alınması gereken tedbirleri ihtiva eden yönetim planını,

ö) Yeşil altyapı: Doğal veya yarı doğal çözümler ile ekolojik, ekonomik ve sosyal faydalar sağlayan ve bu faydaları sürdüren ve geliştiren altyapı sistemlerini, ifade eder.

Genel esaslar

MADDE 3 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Taşkınların öncelikle can ve mal güvenliğini sağlayacak şekilde, genel sağlık, çevre, toprak, kültürel miras ve sosyo-ekonomik faaliyetler üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması ve yönetilmesi,

b) Her türlü strateji, plan, proje ve uygulamaların taşkın riskine göre yapılması,

c) Ulusal ve bölgesel kalkınma planları, taşkın yönetim planları, ilgili alt havzadaki tüm taşkın ve rüsubat kontrolü maksatlı master planların birbirleri ile uyumlu olması ve taşkın kontrol faaliyetlerinin buna göre yapılması,

- ç) Akarsu yatakları ile taşkın kontrol tesislerinde su akışını engelleyen müdahalelerin önlenmesi,
- d) Yol, her türlü geçiş yapıları ve nakil hatlarının taşkın riski değerlendirilerek yapılması,
- e) Akarsuların ve taşkın kontrol tesislerinin üzerinin, yetkili kurumlarca izin verilen geçiş yapıları haricinde kapatılmaması,
- esastır.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev ve Yetki Paylaşımı

İdarelerin görev ve yetki paylaşımı

MADDE 4- (1) Taşkın yönetim planları Bakanlık tarafından hazırlanır, hazırlatılır.

(2) Taşkın tahmini ve erken uyarı çalışmaları Bakanlık koordinasyonunda Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile yürütülür.

(3) Büyükşehir belediyesi olan illerde; akarsu ıslahları, ilgili büyükşehir belediyesi sorumluluğunda olup; bu alanlarda gerçekleştirilecek taşkın kontrolüne yönelik faaliyetlere ait yapıların planlanması, projelendirilmesi, inşaatı, işletmesi, bakımı ve onarımı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü görüşü alınarak büyükşehir belediyesi tarafından yapılır.

(4) Büyükşehir belediyesi olmayan illerde;

a) Taşkın kontrol tesislerinin planlanması, projelendirilmesi ve inşaatı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılır. Bunun için gerekli olan taşınmazların edinimi işlemleri belediye sınırları içerisinde ilgili belediye tarafından, belediye sınırları dışında ise il özel idaresi tarafından yapılarak inşaat öncesi Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ihtilafsız olarak teslim edilir.

b) Uygulama imar planı bulunan alanlarda akarsu ıslahlarına yönelik Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılan inşaatın tamamlanmasını müteakip bu taşkın kontrol tesisleri ilgili belediye tarafından devralınarak bakımı, onarımı ve işletmesi ilgili belediyesince yapılır. Uygulama imar planı bulunmayan alanlardaki taşkın kontrol tesislerinin işletmesi, bakımı ve onarımı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılır veya il özel idaresine devredilebilir.

ç) Taşkın kontrol tesislerinin bulunduğu yerin, tesislerin yapıldığı tarihten sonra uygulama imar planı alanında kalması halinde, bu tesislerden; Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından uygun görülenlerin işletmesi, bakımı ve onarımı, ilgili belediye tarafından devralınır.

Muayene, kontrol, denetim, tecavüz veya müdahalelerin önlenmesi

MADDE 5- (1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından inşa edilen taşkın kontrol tesislerinden;

a) İşletmesi, bakım ve onarım sorumluluğu devredilen taşkın kontrol tesislerinin muayenesi, tecavüz veya müdahaleye uğrayıp uğramadığının kontrolü, bu tesisleri devralan idare ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile birlikte,

b) İşletmesi, bakım ve onarım sorumluluğu Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılanların muayenesi, tecavüz veya müdahaleye uğrayıp uğramadığının kontrolü Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından,
yılda bir defa yapılır.

(2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü haricinde başka kurum ve kuruluşlar tarafından inşa edilip işletmeye alınan taşkın kontrol tesislerinin muayenesi, tecavüz veya müdahaleye uğrayıp uğramadığının kontrolü işleten kurum ve kuruluşlar tarafından yılda bir defa yapılır.

(3) Taşkın kontrol tesislerine yapılan tecavüz veya müdahalelerin sonlandırılması, bu tesislerin bakım, onarım ve işletmesini yapan kurum ya da kuruluşun sorumluluğundadır.

(4) Bu maddenin uygulanmasında, 4/12/1984 tarihli ve 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanunda veya 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75 inci maddesinde düzenlenen usul ve esaslar uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Taşkın Riskinin Azaltılması

Akarsu ıslahları

MADDE 6 – (1) Akarsu veya mücavirlerinde planlama, proje ve inşaat çalışmalarında; ilgili bölgeye ait yağmur suyu altyapı sistemi, drenaj sistemleri, taşkın yönetim planları, taşkın kontrolüne yönelik olarak hazırlanan master plan, planlama ve projeler ile mevcut akarsu ıslahlarına uyulur. Söz konusu düzenlemeler öncesinde ilgili plan veya projeyi hazırlayan ve mevcut akarsu ıslahını yapan kurum ve kuruluşlardan görüş alınır.

(2) Kentsel alanlarda, yağmur suyu altyapı sistemi, drenaj sistemleri, yeşil altyapı ve akarsu ıslahları birbiriyle uyumlu olarak yapılır.

(3) Akarsu yataklarında inşa edilecek her türlü depolama veya yönlendirme yapısı ve geliştirilecek akarsu ıslah projelerinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından uygun

görülen debiler kullanılır. Akarsu ıslahlarına ait tasarım kriterleri Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yönetmelikle belirlenir.

(4) Islah edilecek akarsu yatağında bulunan ve izin alınmadan çeşitli kurum ve kuruluşlarca yapılan geçiş yapıları, içme suyu ve kanalizasyon şebekesi, enerji nakil, haberleşme ve boru hatları ile benzeri tesislerin yer değişimi; taşkın riski oluşturmayacak ve ıslah çalışmalarını engellemeyecek şekilde, akarsu ıslahını yapacak idarenin görüşleri doğrultusunda herhangi bir bedel talep edilmeksizin tesis sorumlusu olan kurum ve kuruluşlar tarafından yapılır. Bu tesislerin yer değişim işlemi tesis sorumlusu tarafından yapılmazsa akarsu ıslahını yapacak idare tarafından yapılır veya yaptırılır. Yapılan masraflar tesis sorumlusundan tahsil edilir. Islah edilecek akarsu yatağında bulunan ve izin alınarak yapılan içme suyu ve kanalizasyon şebekesi, enerji nakil, haberleşme ve boru hatları ile benzeri tesislerin yer değişimi ise akarsu ıslahını yapacak idare tarafından bedelsiz olarak yapılır.

(5) Taşkın kontrol tesisleri boyunca işletme, bakım ve onarım amaçlı süreklilik arz eden servis yolu ayrılır.

Akarsu yatakları ve mücavirlerinden malzeme alımı, yatak taraması, yatak yer değişiklikleri

MADDE 7- (1) Akarsu yatakları ile akarsu hidromorfolojisini etkileme potansiyeli bulunan yakın mücavirlerinden, taşkın kontrolü maksadını haiz alanlardan ve bunların yakın mücavirlerinden, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün görüşü alınmadan kum, çakıl ve benzeri malzemelerin temini ve maden üretimi veya akış şartlarını etkileyen herhangi bir düzenleme ve yatak taraması yapılamaz.

(2) Akarsu yataklarındaki potansiyel kum-çakıl rezervi, I (a) grubu madencilik faaliyetleri öncesinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün görüşü alınarak ilgili idare tarafından tespit edilir. Tespit edilen bu rezervden fazla malzeme alımına müsaade edilmez. Akarsularda, sediment veriminin düşük olduğu yerler ile akarsuyun sediment dengesini ancak koruyabildiği yerler I (a) grubu madencilik faaliyetlerine açılmaz.

(3) Akarsuların yatağında tabii nedenlerle meydana gelen yer değişikliği sebebiyle, özel mülkiyette bulunan arazilerin tamamının veya bir kısmının akarsu yatağı haline gelmesi durumunda, arazi maliki büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde ilgili büyükşehir belediyesine, büyükşehir belediyesi olmayan illerde belediyelerin uygulama imar planı sınırları içerisinde ilgili belediyesine, büyükşehir belediyesi olmayan illerde belediyelerin uygulama imar planları dışında ise Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne başvurarak akarsu yatağının

önceki yatağından akması için gerekli tedbirlerin alınmasını talep eder. İlgili İdare tarafından gerekli tedbirlerin alınmasının teknik veya ekonomik imkânlar dahilinde mümkün olmadığının tespit edilmesi durumunda arazisi kayba uğrayan arazi malikine o yerdeki Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında olmakla beraber tescil edilebilecek mahiyetteki arazilerden uygun görülenler akarsu yatağı haline gelen kısma karşılık trampa edilebilir. Trampaya ilişkin işlemlerde 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 26 ncı maddesi uygulanır. Hazinesinin özel mülkiyetindeki trampa edilecek arazi herhangi bir sınırlamaya tabi olmaksızın ifraz edilebilir. Trampa için arazi teklif edilmemesi veya arazi malikince trampa teklifinin kabul edilmemesi halinde arazinin akarsu yatağı haline gelen kısmı için 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değer üzerinden hesaplanacak bedel arazi malikine ödenir ve akarsu yatağı haline gelen kısım ilgili idarenin başvurusu üzerine tapu sicilinden terkin edilir. Taşınmaz mal sahibinin bu kapsamda açacağı davalarda ilgili idareye başvurulması dava şartıdır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının ve İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir.

Her türlü yol ve yol yapılarının inşası

MADDE 8- (1) Yapılacak karayolu, demiryolu ve her türlü yol ve yol geçiş yapısı inşaatları ile ilgili çalışmalar sırasında taşkın yönetim planları esas alınır. Bu çalışmalarda, akarsu yataklarına ilişkin bu kanunun 4 üncü maddesinde belirlenen sorumluluk sahalarına göre ilgili idarenin ve Bakanlığın görüşü alınır.

(2) Yol veya yol geçiş yapısı inşaatlarından kaynaklanan taşkın riskine karşı gerekli tedbirler akarsu yataklarına ilişkin bu kanunun 4 üncü maddesinde belirlenen sorumluluk sahalarına göre ilgili idarenin görüşü doğrultusunda tesisleri yapan kurum, kuruluş, şahıs veya tüzel kişi tarafından alınır.

(3) Mevcut ulaşım yollarının veya sanat yapılarının taşkın riskine sebep olması durumunda bu yol veya sanat yapısından sorumlu kurum, kuruluş, şahıs veya tüzel kişi tarafından taşkın riskine karşı tedbirler alınır.

(4) Yollar ve yol geçiş yapılarında taşkın ve rüsubat zararlarına karşı her türlü koruyucu ve önleyici tedbir, tesisi yapan kurum, kuruluş tarafından alınır.

Kadastro çalışmaları

MADDE 9- (1) Akarsu yatakları hiçbir surette kazandırıcı zaman aşımı yoluyla iktisap edilemez.

Afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi

MADDE 10- (1) 16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun uygulanmasında taşkın riski konusunda taşkın yönetim planlarına uyulur ve Bakanlık görüşü alınır.

(2) Taşkın riski taşıyan alanlardaki yapılar için 16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ve 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Akarsu Mücavirlerinde Taşkın Riski Taşıyan Alanlar

Çok yüksek seviyede taşkın riski taşıyan alanlar

MADDE 11- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 14/1/1943 tarihli ve 4373 sayılı Taşkın Sulara ve Su Baskınlarına Karşı Korunma Kanunu'nun 1 inci maddesi kapsamında belirlenmiş olan alanlar, çok yüksek seviyede taşkın riski taşıyan alanlar olarak kabul edilir ve bu alanlarla ilgili olarak bu Kanun hükümleri uygulanır.

(2) Çok yüksek seviyede taşkın riski taşıyan alanlar belirlenir, güncellenir ve Cumhurbaşkanlığı kararı ile ilan edilir.

(3) Çok yüksek seviyede taşkın riski taşıyan alanların belirlenmesi ve güncellenmesine ilişkin hususlar Bakanlık tarafından yayımlanacak yönetmelik ile düzenlenir.

Yapı, tesis yasağı ve kamulaştırma

MADDE 12- (1) Çok yüksek seviyede taşkın riski taşıyan alanlarda,

- a) Su yapıları, akarsu ıslahı maksatlı yapılar ve faaliyetler,
- b) Geçiş yapıları gibi mücbir sanat yapıları,
- c) Sabit tesis yapmamak ve ilave taşkın riski doğurmamak koşuluyla kolaylıkla ve hızla tahliye edilebilen park, yeşil alan, rekreasyon sahası gibi çevresel ve sosyal maksatlarla yapılacak düzenlemeler,

ç) İlgili kurum veya kuruluş tarafından, akışa engel olmadığına dair teknik raporun Bakanlığın görüşüne sunulduğu düzenleme veya yapılar, haricinde yapı ve düzenleme yapılmasına izin verilmez.

(2) Taşkın riski taşıyan alanlarda yapılaşmaya izin verilemez. Ancak çok yüksek seviyede taşkın riski taşıyan alanlar haricinde gerekli tedbirlerin alınması koşuluyla kontrollü yapılaşmaya izin verilebilir. Buna ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

(3) Çok yüksek seviyede taşkın riski taşıyan alanlarda yer alan yapıların tapu kaydında “Taşkın riski altındadır” ifadesi şerh düşülür.

(4) Bu maddenin birinci ve ikinci fıkrası hükmüne muhalif olarak yapılan ve suyun akmasına veya su seviyesinin yükselmesine tesiri olan yapı ve düzenlemeler İl Su Kurulları kararı doğrultusunda, büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde büyükşehir belediyesi tarafından, belediye sınırı içinde belediye tarafından, belediye sınırları dışında ise il özel idaresi tarafından yıktırılır veya kaldırılır ve bu hususta yapılan masraflar ilgisinden tahsil edilir.

(5) Çok yüksek seviyede taşkın riski taşıyan alanlarda suların akmasına mâni olacak yapı, tesis, ağaç, gibi engelleyici unsurlar hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır.

a) Kaldırılacak olan yapı, tesis ve ağaçlar gibi engelleyici unsurlar hakkında 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre uygulama yapılır. Kamulaştırılacak yapı ve tesislerin üzerinde bulunduğu parseller suyun akışına engel teşkil etmemesi halinde ve sahiplerinin faydalanabilecekleri durumda ise, bu araziler kamulaştırmada dikkate alınmaz.

b) Bu fıkranın (a) bendi kapsamında kapsamındaki yapı, sabit tesis ve ağaçlar, büyükşehir belediye sınırları içerisinde büyükşehir belediyesi tarafından, büyükşehir statüsünde olmayan illerde belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde belediye tarafından, bu sınırların dışında ise Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından kamulaştırılır. Kamulaştırma bedeli ödenen yapı, tesis ve ağaçlar kamulaştırmayı yapan idareler tarafından ilgili mevzuat kapsamında kaldırılır. Başka bir alana nakli mümkün olan ve sahipleri tarafından kamulaştırma bedeli talep edilmeyen tesislerde ise taşıma bedelleri ödenir. Bu tesislerin taşınması için idare tarafından gereken süre verilir. Bunların taşıma bedeli olarak takdir olunan kıymetleri için tebliğ tarihinden itibaren otuz takvim günü zarfında ilgililer tarafından belediye başkanlığına, valiliğe veya Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne itiraz edilebilir.

c) Bu alanlarda kalan kamu kurum ve kuruluşlarına ait unsurlara kamulaştırma ya da taşınma bedeli ödenmez.

ç) Adi bent, sedde, hafriyat ve pasa yığınları gibi diğer engelleyici unsurlar herhangi bir ödeme yapılmaksızın belediye sınırı içinde ise belediye tarafından, bu sınır dışında ise il özel idaresi tarafından kaldırılır.

d) Bu alanlardaki ruhsatlı, iskân izni olan ve/veya yapı kayıt belgesi olan tüm yapılar için bir yıl içerisinde yapılarına veya yapılarının bulunduğu alana; 16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun uyarınca riskli alan veya riskli yapı kararı alınması halinde, 6306 sayılı Kanununun 6/A madde hükümlerine tabi olur. Bir yıl içerisinde müracaat etmeyenler için bu fıkrasının (b) bendi hükümleri uygulanır.

(6) Çok yüksek seviye haricindeki taşkın riski taşıyan alanlarda bulunan tesislere veya tarım arazilerine ait kanal, ark, boru hattı, enerji nakil hattı gibi tesislerden akarsuyun akışına engel olan her türlü yapının fenni icaplara uygun olarak düzeltilmeleri için sahiplerine ilgililer tarafından makul bir süre verilir. Bu durum Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne bildirilir. Düzeltilmediği takdirde ilgililer tarafından kaldırılır, ilgili kurum tarafından da kaldırılmaması halinde verilen süre içinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın kaldırılır, yapılan tüm harcamalar Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından ilgililerden tahsil edilir. Kamulaştırma ihtiyacı olması durumunda, yapılacak kamulaştırmalar, büyükşehir belediye sınırları içerisinde büyükşehir belediyesi tarafından, büyükşehir statüsünde olmayan illerde belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde belediye tarafından, bu sınırların dışında ise Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılır.

(7) Akarsu yatakları ve yakın mücavirlerinde gerçekleştirilecek her türlü çalışmada; bölgeye ait yağmur suyu altyapı sistemi, drenaj sistemleri, taşkın yönetim planları, taşkın kontrolüne yönelik hazırlanan master planlar, planlamalar ve projeler ile mevcut akarsu ıslahları dikkate alınır. Söz konusu faaliyetler öncesinde ilgili kurum ve kuruluşlardan görüş alınır.

(8) Yapılacak çalışmalarda taşkın riskini oluşturmayacak şekilde gerekli tedbirler söz konusu çalışmanın sorumlusu tarafından uygulanır.

(9) Akarsuların denizle veya doğal göllerle birleştikleri kısımlara yapılması planlanan çıkış yapısı, iskele, liman, mendirek, mahmuz ve dalgakıran gibi yapılar taşkın riski oluşturmayacak şekilde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden ve diğer ilgili kurumlardan görüşler alınarak yapılır.

(10) Akarsu yatağından, üzerinden veya yakın mücavirinden, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün görüşü alınmadan enerji nakil hattı, telekomünikasyon hattı ve boru hattı geçirilemez.

(11) Geçiş yapılarından güvenle geçmesi gereken debi miktarında azalmaya neden olabilecek şekilde su akış kesitinin daralmasına sebebiyet verebilecek veya su akışını engelleyecek yapılar yapılamaz.

(12) Su akış kesitinin daralmasına sebebiyet verdiği tespit edilen yapılar;

a) İlgili mevzuata göre yapılmamış yapılar il su kurulu kararına istinaden verilen süre içerisinde ilgilisi tarafından kaldırılır ve yatak eski haline getirilir. Aksi takdirde ilgili belediye veya il özel idaresi tarafından yıktırılır ve kaldırılır, yatak eski haline getirilir ve masrafı yapı sahibinden alınır.

b) İlgili mevzuata göre yapılmış yapılar ise il su kurulu kararına istinaden ilgili kamu tüzel kişisi tarafından kamulaştırılmak suretiyle kaldırılır ve yatak eski haline getirilir. İlgili kurum tarafından da kaldırılmaması halinde verilen süre içinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın kaldırılır, yapılan tüm harcamalar Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından ilgililerden tahsil edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Planlama Çalışmaları

Taşkın yönetim planları ve uygulanması ve izlenmesi

MADDE 13- (1) Bakanlık tarafından hazırlanan taşkın yönetim planları, Ulusal Su Kuruluna sunulur ve Cumhurbaşkanı onayı ile Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girer.

(2) Taşkın yönetim planlarına ve bu planlarda belirlenmiş tedbirlere, bütün ilgililer uymak zorundadır.

(3) Taşkın yönetim planlarında belirlenen tedbirler sorumlu kurum ve kuruluşlar tarafından görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde uygulanır.

(4) İl afet risk azaltma planlarının hazırlanırken taşkın yönetim planları esas alınır.

(5) Taşkın yönetim planları ve bu planlarda belirtilen tedbirlerin uygulanmasının izlenmesi havza su kurulları tarafından sağlanır.

Taşkın kontrolü maksatlı master planlar ve yağmur suyu altyapı sistemleri

MADDE 14- (1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün faaliyetleri kapsamında ihtiyaç duyulan havzalarda taşkın kontrolü maksatlı master planlar Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanır veya hazırlatılır.

(2) Belediyeler tarafından yerleşim yerlerine yönelik atıksu ve yağmur suyu altyapı sistemleri ayırık sistemler olacak şekilde taşkın riski dikkate alınarak yapılır veya yaptırılır.

İmar planları

MADDE 15- (1) 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu gereğince yapılacak her tür ve ölçekteki mekânsal plan çalışmaları, ilgili bölgeye ait yağmur suyu altyapı sistemi, drenaj sistemi; taşkın yönetim planları, taşkın kontrolüne yönelik hazırlanan master planları, planlamalar ve projeler ile mevcut akarsu ıslahlarına göre yapılır.

(2) Her tür ve ölçekteki mekânsal plan çalışmalarında taşkın riski hususunda Bakanlığın görüşü alınır.

(3) Taşkın yönetim planlarında yüksek, orta ve düşük tehlike derecesi olarak gösterilen alanlarda inşa edilecek yapılar için seçilecek subasman kotu, yapının bulunduğu alanlar için belirlenen taşkın su seviyesinin altında olamaz.

(4) Taşkın kontrol tesisleri ve bunlara ait işletme ve bakım yolu ile taşkın tehlike ve risk alanları her ölçekteki imar planına işlenir ve bu alanlarda yapılacak tüm iş ve işlemlerde esas alınır.

(5) Plan yapılacak sahalarda kalan veya plandan etkilenmesi muhtemel akarsular için, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından imar planına esas hidrolojik ve hidrolik etüt raporu hazırlanarak Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün uygun görüşüne sunulur.

ALTINCI BÖLÜM

Çevrenin Korunması

Taşkın ve çevre kirliliği

MADDE 16- (1) Taşkın riski olan alanlarda zehirli, kimyasal, biyolojik atık, radyoaktif veya nükleer atık ve benzeri nitelikte bulunduğu ortamda çevre kirliliği oluşturabilecek maddeler depolanamaz veya imal edilemez.

(2) Akarsu etki alanlarında ve mücavirinde; zehirli, kimyasal, biyolojik atık, radyoaktif veya nükleer atık ve benzeri nitelikte bulunduğu ortamda çevre kirliliği oluşturabilecek maddelerin imal edileceği veya depolanacağı alanlar ile katı atık, orman emvali ve her türlü depolama alanları için ilgilisi tarafından faaliyetle ilgili sahaya yönelik taşkın risk analiz raporu Bakanlık görüşü alınarak hazırlatılır, risklerinin ortadan kaldırılması için gerekli tedbirler alınır.

(3) Taşkın risk analiz raporunun hazırlanmasına, içeriğine ve değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.

(4) Taşkın nedeni ile ortaya çıkacak çevre kirliliğinin önlenmesi ve meydana gelen kirliliğin kontrol altına alınması, giderilmesi, bertaraf edilmesi ve kirlenme ile ilgili diğer bütün hususlar 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında yürütülür.

YEDİNCİ BÖLÜM

Taşkın Tahmini ve Erken Uyarı

Taşkın tahmini ve erken uyarı

MADDE 17- (1) Taşkın, kuraklık ve orman yangınlarının takibini ve çalışmaların koordinasyonunu sağlamak üzere Bakanlık bünyesinde Acil Durum Yönetim Merkezi kurulur.

(2) Acil Durum Yönetim Merkezi bünyesinde Taşkın Tahmini ve Erken Uyarı Merkezi tarafından taşkın olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla ulusal ölçekte çalışmalar yürütülür.

(3) Farklı kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan/yapılacak taşkın tahmini ve erken uyarıya yönelik çalışmalar Taşkın Tahmini ve Erken Uyarı Merkezine bildirilir ve Taşkın Tahmini ve Erken Uyarı Merkezi tarafından oluşturulan sisteme entegrasyonu sağlanarak etkinliği artırılır.

(4) Acil Durum Yönetim Merkezinin çalışma usul ve esaslarına ilişkin diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

Taşkın tahmini ve erken uyarı çalışmaları, veri temini ve bilgi paylaşımı

MADDE 18- (1) Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişi ve özel hukuk tüzel kişileri taşkın hususunda ihtiyaç duyulan her türlü bilgi ve verileri talep edilmesi halinde bedelsiz olarak Bakanlığa vermekle mükelleftirler.

(2) Taşkın Tahmini ve Erken Uyarı Merkezi tarafından tahmin edilen muhtemel taşkına ait bilgiler İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına gerekli uyarıların gerçekleştirilmesi amacıyla iletilir.

(3) Taşkın tahmini hususunda ihtiyaç duyulacak ölçüm tesisleri ilgili kurum ve kuruluş tarafından kurulur ve işletilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Sigortacılık Faaliyetleri ve Tazminat

Sigortacılık faaliyetleri

MADDE 19- (1) 9/5/2012 tarihli ve 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanunu taşkın durumları için de uygulanır ve bu uygulama esnasında taşkın yönetim planları kapsamında hazırlanan taşkın tehlike ve taşkın risk haritaları sigortacılık çalışmalarında dikkate alınır.

(2) Kamu kurum ve kuruluşlarında taşkın kontrol faaliyetleri kapsamındaki planlama, proje, inşaat ve işletme süreçlerinde resmî olarak görev alan tüm personel, teknik ve idari sorumlulukları çerçevesinde kendilerinden maddi olarak talep edilebilecek zarar ile olası rücuya karşı mesleki mali sorumluluk sigortası ile sigortalanmak zorundadır. Yapılacak sigortanın primleri ilgili kamu kuruluşlarının bütçesinden ödenir. Personel için ödenen sigorta primi, hiçbir isim altında ve hiçbir şekilde maaş ve sair malî haklardan kesilemez, buna ilişkin hüküm ihtiva eden sözleşme yapılamaz. Zorunlu sigortalara ilişkin teminat tutarları ile uygulama usul ve esasları Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün görüşü alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir.

Tazminat

MADDE 20- (1) Taşkın afeti zararlarının giderilmesine yönelik çalışmalarda görevlendirilenlerden kamu görevlisi olmayanların görevlerinin ifası sırasında meydana gelen kazalar sebebiyle doğacak haklar ve ödenecek tazminatlar, genel hayata etkili afete maruz bölge ilan edilen yerlerde, 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun hükümlerine göre değerlendirilir ve mezkur kanun hükümlerince işlem tesis edilir.

(2) Taşkın afeti anındaki faaliyetlerde görev yapan kamu görevlilerinden; engelli hale gelenlerin engel derecelerine göre kendilerine, ölenlerin ise ailelerine polis ve jandarma efradı için tatbik edilen esaslar dairesinde tazminat ve haklar verilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Yasak Fiiller ve İdari Para Cezaları

Yasak fiiller

MADDE 21- (1) Akarsu yatakları, akarsu yatağı olarak tescil harici bırakılan alanlar ile taşkın kontrolü maksatlı tesislere,

a) Taşkın riski oluşturacak veya mevcut riski artıracak herhangi bir atık, artık veya cismin doğrudan veya dolaylı olarak atılması, bırakılması, dökülmesi, depolanması, deşarj edilmesi,

b) Hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atığının doğrudan veya dolaylı olarak atılması,

c) Zehirli, kimyasal, biyolojik atık, radyoaktif veya nükleer atığın doğrudan veya dolaylı olarak atılması,

ç) Maden zenginleştirme atığı, pasa veya dekapaj malzemesinin doğrudan veya dolaylı olarak dökülmesi, depolanması,

d) Ağaç, asma vb. çok yıllık bitki dikilmesi, her türlü tarımsal faaliyette bulunulması,

e) Taşkın kontrolü ile ilgili olanlar hariç olmak üzere inşai faaliyetlerde bulunulması,

f) Doğal yatağın veya ıslah kesitinin herhangi bir maksatla yetkisiz olarak daraltılması,

g) Projeli geçiş yapıları hariç olmak üzere çeşitli kullanım alanları oluşturmak maksadıyla akarsuların üzerlerinin kapalı hale getirilmesi,

ğ) Akarsu akış koşullarını bozacak herhangi bir müdahalenin yapılması, işgal edilmesi veya tesislere zarar verilmesi,

yasaktır.

(2) Akım gözlem istasyonları ve meteoroloji gözlem istasyonları dahil olmak üzere taşkın tahmini ve erken uyarı maksadıyla kullanılan her türlü ölçüm tesisine zarar vermek yasaktır.

(3) Taşkın riski olan alanlara, zehirli, kimyasal, biyolojik atık, radyoaktif veya nükleer atık ve benzeri nitelikte, bulunduğu ortamda çevre kirliliği yaratabilecek maddeler ile her türlü katı atık, orman emvali ve benzeri nitelikte maddelerin atılması veya depolanması yasaktır.

(4) Her türlü su yapıları ile ıslahı yapılmış veya yapılmakta olan akarsularda suya girmek veya yüzmek yasaktır.

İdari nitelikteki cezalar

MADDE 22- (1) Fiil ayrıca suç oluştursa bile bu Kanunun 21 inci maddesinin;

a) Birinci fıkrasının (a) ve (b) bendlerinde belirtilen yasak fiilleri işleyenlere bir milyon Türk Lirası,

b) Birinci fıkrasının (c) ve (ç) bendlerinde belirtilen yasak fiilleri işleyenlere iki milyon Türk Lirası,

c) Birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen yasak fiilleri işleyenlere yüz bin Türk Lirası,

ç) Birinci fıkrasının (e) ve (f) bendlerinde belirtilen yasak fiilleri işleyenlere beş milyon Türk Lirası,

d) Birinci fıkrasının (g) ve (ğ) bendlerinde belirtilen yasak fiilleri işleyenlere beş milyon Türk Lirası

e) İkinci fıkrasında belirtilen yasak fiilleri işleyenlere bir milyon Türk Lirası,

f) Üçüncü fıkrasında belirtilen yasak fiilleri işleyenlere bir milyon Türk Lirası, idarî para cezası verilir.

(2) Bu maddede belirtilen idarî para cezaları, birinci tekerrüründe iki kat, ikinci ve müteakip tekerrüründe üç kat olarak uygulanır.

(3) Bu maddede belirtilen idarî para cezası miktarlarını on katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

İdari nitelikteki cezalarda yetki ve yetki devri

MADDE 23- (1) Bu Kanunda öngörülen idari yaptırım kararları Bakanlık tarafından verilir.

(2) Bakanlık bu yetkisinin kısmen veya tamamen Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne, mahalli mülki amirlere, büyükşehir belediyelerine ve belediyelere devredebilir.

(3) Belediyeler ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından verilen idari para cezaları kendi bütçelerine Bakanlık ve mahalli mülki amirler tarafından verilen idari para cezaları genel bütçeye gelir kaydedilir.

(4) Taşkın ile ilgili olarak toplanan her türlü kaynak ve gelir, tahsisi mahiyette olup, öncelikle taşkın risk yönetimi çalışmalarında kullanılır.

(5) Bu Kanuna göre verilen idari para cezalarında ihlalin tespiti ve cezanın kesilmesi usulleri ile ceza uygulamasında kullanılacak tutanakların şekli, dağıtımı ve kontrolüne ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Adli nitelikteki cezalar

MADDE 24- (1) Akarsu yatakları ile taşkın kontrolü maksatlı tesislerde, ilgili idarenin izni alınmaksızın; taşkın kontrolü ile ilgili olanlar hariç olmak üzere inşai faaliyetlerde bulunan, doğal yatağı veya ıslah kesitini herhangi bir maksatla yetkisiz olarak daraltan, geçiş yapıları

hariç olmak üzere çeşitli kullanım alanları oluşturmak maksadıyla akarsuların üzerlerini kapalı hale getiren, taşkın kontrol tesislerini işgal eden veya zarar veren, akarsu akış koşullarını bozacak müdahalelerde bulunanlar, üç aydan bir yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır.

ONUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan ve değiştirilen hükümler

MADDE 25 – (1) 14/1/1943 tarihli ve 4373 sayılı Taşkın Sulara ve Su Baskınlarına Karşı Korunma Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yangın” kelimesinden sonra gelmek üzere “taşkın” kelimesi eklenmiştir.

(3) 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu’nun 18 inci maddesinin üçüncü fıkrası yer alan “su yolu” ifadesinden sonra gelmek üzere “taşkın kontrol tesisi” ifadesi eklenmiş ve fıkra aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tabi tutulan yerler ile bölgenin ihtiyacı olan yol, meydan, park, otopark, çocuk bahçesi, yeşil saha, ibadet yeri ve karakol, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı öğretime yönelik eğitim tesis alanları, Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık tesis alanları, pazar yeri, semt spor alanı, toplu taşıma istasyonları ve durakları, otoyol hariç erişme kontrolünün uygulandığı yol, su yolu, taşkın kontrol tesisi, resmî kurum alanı, mezarlık alanı, belediye hizmet alanı, sosyal ve kültürel tesis alanı, özel tesis yapılmasına konu olmayan ağaçlandırılacak alan, rekreasyon alanı olarak ayrılan parseller ve mesire alanları gibi umumi hizmet alanlarından oluşur ve bu hizmetlerle ilgili tesislerden başka maksatlarla kullanılamaz. Kapanan imar ve kadastro yollarının öncelikle düzenleme ortaklık payına ayrılan toplam alandan düşülmesi esastır.”

(4) 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (r) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Su, kanalizasyon, yağmur suyu altyapısı ve drenaj hizmetlerini yürütmek, bunun için Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü görüşü alınarak gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak veya kurdurmak; taşkın kontrolüne yönelik faaliyetlere ait yapıları Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü görüşü alarak, planlamak, projelendirmek, inşaa etmek; tüm bu tesisleri işletmek, bakım ve

onarımını yapmak; kendilerine tahsis edilen su kaynaklarında kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak.”

(5) 9/5/2012 tarihli ve 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanununun 1 inci maddesi birinci fıkrasında yer alan “binalarda deprem” ifadesinden sonra gelmek üzere “ve taşkın” ifadesi eklenmiştir, “zorunlu deprem sigortası” ifadesi “zorunlu afet sigortası” şeklinde değiştirilmiştir.

(6) 16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan “yapılaşma” kelimesinden sonra gelmek üzere “veya taşkın riski” ifadesi, 6/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan “heyelan” kelimesinden sonra “taşkın” kelimesi eklenmiştir.

Daha önce açılmış davalar

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanununun 7 nci maddesinin üçüncü fıkrası, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış ve görülmekte olan davalarda da uygulanır. Bu kapsamdaki davalarda mahkeme tarafından dava usulden reddedilerek, dava dosyasının ilgili idareye gönderilmesine karar verilir. Reddedilen davalarda yargılama gideri kamu üzerine bırakılır ve davalı idare lehine veya aleyhine vekalet ücretine hükmedilmez.

Bu Kanunun uygulanması amacı ile düzenlenecek yönetmelikler

MADDE 26- (1) Bu Kanunun uygulanmasına dair yönetmelikler Bakanlık tarafından çıkarılır.

Yürürlük

MADDE 27 – (1) Bu Kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 28– (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

GENEL GEREKÇE

Küresel iklim değişikliği, öngörülemeyen meteorolojik olayların sayısını ve şiddetini artırmakta, çeşitli doğal afetlere neden olmaktadır. Bu doğal afetler arasında en sık yaşanan ise taşkın afettir. Taşkın, ülkemizde de tüm afetler arasında can ve mal kaybına yol açan meteorolojik afetler arasında birinci, tüm afetler arasında depremden sonra ikinci sırada yer almaktadır.

Ülkemiz, coğrafi konumu itibariyle iklim değişikliği etkilerinin yoğun hissedileceği Akdeniz'in doğusunda bulunduğundan, yüksek risk grubu ülkeler arasında kabul edilmektedir. Ülkemizde daha sık, şiddetli ve uzun süreli kuraklıklar, sıcak hava dalgaları ve orman yangınlarının görülmesi beklenmektedir. Ayrıca, kısa süreli fakat şiddetli sağanak yağış görülen günlerin sayısındaki artış ile ani oluşan taşkınların sayısında önemli artışların olacağı öngörülmektedir.

Bütün bu etkenler bilimsel çalışmalar ışığında değerlendirildiğinde, taşkınların hem sayısında hem de meydana getireceği hasarlarda artış beklenmektedir. Bu sebeple, taşkın risk yönetiminin önemi her geçen gün artmaktadır.

Uluslararası Afet Veritabanı (EM-DAT) verilerine göre dünyada son 30 yılda ortalama olarak yıllık 100 milyon kişi taşkınlardan etkilenmiştir. Bu verilere göre 1950-1960 yılları arasında taşkınların verdiği hasar ortalama yıllık 5 milyar \$ civarındayken, 1990-2000 yılları arasında 220 milyar \$ seviyelerine ulaşmıştır. Birleşmiş Milletler Hükümetlerarası İklim Değişikliği Panelinin 2007 raporunda ekonomik kayıplardaki bu büyük artışın sebebi küresel ısınma ve buna bağlı iklim değişikliği etkisiyle taşkın şiddetinin ve sıklığının artması olarak ifade edilmektedir. Avrupa'da 1998 ve 2009 yılları arasında, can ve mal kaybına sebep olan 213 adet çok büyük taşkın yaşanmıştır. Bu taşkınlarda 1126 can kaybı, yaklaşık yarım milyon insanın yer değiştirmesi ve sigortalı ekonomik kayıpların en az 52 milyar € olduğu görülmüştür.

Yaşanan bu yıkıcı taşkınlar sebebiyle Avrupa Birliği tarafından 2004 yılında taşkın yönetimi ile ilgili entegre çalışmalara başlanmıştır. Bu kapsamda Taşkın Eylem Programı hazırlanmış olup nihayetinde 2007 yılında Taşkın Direktifi yayınlanmıştır. Bu çerçevede direktif ile taşkın, Avrupa Birliğinin önemli konularından birisi haline gelmiş olup taşkın sonrası aksiyon almak yerine, taşkın olmadan önce gerekli önlemlerin alınması ile kriz yönetimi yerine risk yönetimi anlayışı benimsenmiştir.

Ülkemizde 1975 yılından bu yana 2600'ün üzerinde taşkın meydana gelmiş olup bu taşkınlarda 900'den fazla vatandaşımız hayatını kaybetmiş, yaklaşık 1 milyon hektar alan taşkına maruz kalmış ve taşkınlardan kaynaklanan ekonomik kayıp 4 milyar \$ üzerindedir. Sadece 7-11 Temmuz 2023 tarihleri arasında çoğunluğu Karadeniz Bölgesinde meydana gelen taşkın ve sel olaylarında, 5 milyar Türk Lirası maddi kayıp meydana gelmiştir. Dolayısıyla can ve mal kaybına sebep olan taşkınlara karşı gerek yapısal gerekse yapısal olmayan çalışmaların yapılması zarureti bulunmaktadır.

Taşkınlar her ne kadar iklim değişikliği dolayısıyla şiddeti ve etkisi artan doğal afetler olsa da sonuçlarının bu derece büyük olmasının temel sebebi insan faaliyetleridir. Taşkın alanlarındaki yerleşimler, dere yataklarına müdahaleler, plansız kentleşme ve sanayileşme faaliyetleri sebebiyle yüzey akışındaki artışlar bunlardan bazılarıdır. Tüm bunlar bir arada değerlendirildiğinde, özellikle şehirlerde taşkınların hem sayısında hem de meydana getirebileceği hasarlarda artış olacağı beklenmektedir.

Taşkın kaynaklı hasarlar, sadece taşkını kontrol ederek önlenememektedir. Bu hasarların azaltılması, hatta mümkünse tamamen ortadan kaldırılması için, çok disiplinli ve bütüncül bir yaklaşımla taşkın risk yönetiminin sağlanması gerekmektedir. Bu kapsamda nehir havzasının bir

bütün olarak değerlendirilmesi, aşağı ve yukarı havza ilişkisinin dikkate alınması, sadece taşkınlara değil bunları etkileyebilecek ya da bunlardan etkilenebilecek faaliyetlere de odaklanması gerekmektedir.

Taşkın olumsuz etkilerinin kontrol altına alınabilmesi için bir diğer önemli husus da mevzuat konusunda yapılacak çalışmalardır. Ülkemizde, taşkın öncesinde, taşkın esnasında ve taşkın sonrasında yapılacak çalışmalar çok sayıda idare, kurum ve kuruluşu ilgilendirmektedir. Zaman içerisinde taşkın konusunda yaşanan sorunları gidermek için çok sayıda kanuni düzenleme ve yönetmelik hazırlanmıştır. Ancak, bu düzenlemelerin uygulanmasında farklı kurumların ve kuruluşların görev ve yetkilerinde çatışmalar ve aksaklıklar meydana gelmiştir. Ayrıca çok sayıda düzenleme olmasına rağmen mevzuatta halen taşkın konusunda giderilememiş boşluklar da bulunmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşların görev ve yetkilerin belirlenmesi, çatışma ve aksaklıkların giderilmesi, şehir planlamasında taşkın riskinin dikkate alınması, akarsu yataklarına izinsiz müdahalelerin önlenmesi gibi yapılacak çalışmaların kanun seviyesinde düzenlenmesi önem arz etmektedir.

Ülkemizde taşkın konusuna münhasır yegâne kanun 4373 sayılı Taşkın Sulara ve Su Baskınlarına Karşı Korunma Kanunu'dur. Bu kanun ile taşkına karşı belirli akarsularda koruma bantları belirlenmiş ve bu alanlar yapılaşmaya kapatılmıştır. İlaveten, taşkın sularının akışını etkileyen engeller hakkında uygulanacak hükümler, taşkın halinde halkın yükümlülükleri ve taşkın hususunda görevli kamu görevlileri gibi hususlar belirlenmiştir. Bu kanun, 1943 yılında hazırlanmış olup o zamanın teknolojisi, coğrafi bilgi sistemi tabanlı hidrolojik ve hidrolik modelleme tekniklerine imkân vermediğinden, taşkın riski taşıdığı düşünülen alanlar, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yaklaşık olarak belirlenerek Bakanlar Kurulu kararı ile ilan edilmesine yönelik düzenleme getirmiştir. 4373 sayılı Kanunun, doğrudan taşkın afetini konu alan tek kanun olmasına rağmen günümüzde ihtiyaç duyduğumuz birçok önemli ve gerekli düzenleme bu kanun içerisinde yer almamaktadır.

Taşkınların, çevresel, sosyal ve ekonomik faaliyetler üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması, taşkınlarla mücadelede kurumların görev ve sorumluluklarının belirlenmesi, taşkın riskinin sigortacılık çalışmalarında dikkate alınması ve taşkın afetinde kriz yönetimi yerine risk yönetiminin sağlanması için bütüncül bir Taşkın Kanunu'nun ivedi olarak yürürlüğe girmesi gerekmektedir. Taşkın Kanunu'nun getireceği yenilikler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Taşkın ile ilgili temel ve bütüncül mevzuat hazırlanacaktır.
- Görev ve yetki sınırları netleşecektir.
 - Akarsu ıslahı çalışmaları; büyükşehir belediyesi sınırları içinde büyükşehir belediyesi, büyükşehir olmayan illerde DSİ tarafından yapılacaktır.
 - Taşınmazların edinimi işlemleri büyükşehir belediyesi olan illerde büyükşehir belediyesi tarafından, büyükşehir olmayan illerde belediye sınırları içerisinde ilgili belediye tarafından, belediye sınırları dışında ise il özel idaresi tarafından yapılarak inşaat öncesi DSİ'ye ihtilafsız olarak teslim edilecektir.
- Çok yüksek seviyede taşkın riski taşıyan alanlar belirlenecektir.
- Taşkın tahmini ve erken uyarı çalışmalarının etkinlik düzeyi artırılacaktır.
- Dere yataklarında taşkın riskini artıran izinsiz müdahaleler önlenecektir.
- Mekânsal planlama çalışmaları dahil olmak üzere yapılacak tüm plan, proje veya faaliyetlerde taşkın riski esas alınacaktır.
 - Taşkın yönetim planları etkin şekilde uygulanacaktır.
 - Sigortacılık faaliyetlerinde taşkın riski dikkate alınacaktır.
 - Taşkın hususunda yasak fiiller ve cezai müeyyideler getirilecektir.

TAŞKIN KANUNU TASLAĞI MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Mezkûr maddede; Kanun'un, amaç ve kapsamına ilişkin düzenlemelere yer verilmektedir. Bu çerçevede Kanun ile taşkın risk yönetiminin sağlanarak taşkın olumsuz etkilerinin azaltılması hedeflenmektedir.

MADDE 2- Kanun'da yer alan bazı kavramların anlaşılabilirliğini kolaylaştırmak ve terminolojik birlik sağlamak maksadıyla; temel kavramlar, açık ve tüm unsurları gösterilmek suretiyle tanımlanmakta, uygulamada problem oluşturabilecek hususlara gerekli açıklık getirilmektedir.

MADDE 3- Kanun'un uygulanmasındaki temel esaslar belirtilmektedir.

MADDE 4- Mezkûr maddenin birinci fıkrası, 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 421 inci maddesinde düzenlenmiş olan "*h) Taşkınlarla ilgili strateji ve politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak ve ilgili mevzuatı ve taşkın yönetim planlarını hazırlamak,*" hükmü doğrultusunda düzenlenmiştir.

Maddenin ikinci fıkrası ise mevcut durumda fiilen gerçekleştirilen çalışmaları hüküm altına almıştır.

Maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında ise Belediyeler ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü arasındaki görev ve yetki sınırları düzenlenmiştir. Şöyle ki; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7 nci maddesinde yer alan "*r) Su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak.*" hükmü ile Büyükşehir belediyelerine akarsu ıslahı görevi verilmiştir. Ayrıca, 4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 121 inci maddesinde yer alan "*a) Taşkın sular ve sellere karşı koruyucu tesisler meydana getirmek.*" görevi Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne verilmiştir. Bu durum, uygulamada görev ve yetki çatışmasına yol açmaktadır.

MADDE 5- Mezkûr maddede akarsu yataklarına ve taşkın kontrol tesislerine yapılan tecavüz veya müdahalelerin önlenmesi maksadıyla muayene, kontrol ve denetim hususlarında yetkiler düzenlenmektedir.

MADDE 6- Taşkın riskine ilişkin planlara göre akarsu ve mücavirlerinde ve kentsel alanlardaki drenaj çalışmalarının yapılması, akarsu yataklarındaki inşa faaliyetlerinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü görüşünün alınması doğrultusunda düzenlemelere yer verilmektedir.

MADDE 7- Akarsu yatakları ve mücavirlerinden izinsiz veya izin verilen miktarın üzerinde malzeme alınması akarsu hidromorfolojisini bozmakta ve olası bir taşkın durumunu tetiklemektedir. Bu hüküm ile, akarsu akışını etkileyecek herhangi bir malzeme alımı veya yatak taraması yapılırken Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden görüş alınması hedeflenmektedir.

MADDE 8- Akarsu üzerinde fen ve sanat kaidelerine uygun olarak inşaa edilmeyen yol geçiş yapıları akarsu yatağını daraltarak taşkın esnasında gelen suyu geçirememekte ve taşkına sebebiyet vermektedir. Bu hüküm ile, akarsu üzerindeki veya akarsu boyunca her türlü yol ve yol yapılarının inşasında taşkın riskinin dikkate alınması, yol geçiş yapısı çalışmalarının sorumlu kurumların görüşleri doğrultusunda yapılması hedeflenmektedir.

MADDE 9- Bu hüküm il mevcutta yerleşim imkânı bulunmayan ancak bir şekilde üzerinde faaliyette bulunan akarsu yataklarının hiçbir surette kazandırıcı zaman aşımı yoluyla iktisap edilemeyeceğine ilişkin düzenleme getirilmektedir.

MADDE 10- Taşkın alanlarında bulunan yerleşim yerlerinin yeniden planlanması ve taşkın riskinin bu yerleşim yerlerinde asgari seviyeye indirilebilmesi oldukça önemlidir. Bu

hüküm ile 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un uygulanmasında taşkın riskinin de dikkate alınmasına ilişkin düzenlemelere yer verilmektedir.

MADDE 11- Mezkûr maddede, 4373 sayılı Taşkın Sulara ve Su Baskınlarına Karşı Korunma Kanun ile ilan edilen alanların "Çok Yüksek Seviyede Taşkın Riski Taşıyan Alanlar" olarak ilan edilmesi ve bu alanların belirlenmesine ilişkin düzenlemelere yer verilmektedir.

MADDE 12- Kanun'un 11 inci Maddesi ile düzenlenen çok yüksek seviyede taşkın riski taşıyan alanlarda; yapı, tesis yasağı, kamulaştırma ve akarsuda akışı engelleyecek herhangi bir plan, proje ve uygulamaya izin verilmemesine ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

MADDE 13- Madde ile taşkın yönetim planlarının uygulanmasına ve izlenmesine yönelik hükümler düzenlenmiştir. Bu madde ile taşkın yönetim planlarının etkinliği artırılarak taşkın risk yönetiminin sağlanması hedeflenmektedir.

MADDE 14- Taşkın riskinin etkin yönetiminin sağlanabilmesi için konunun nehir havzası ölçeğinde ve memba - mansap bütünlüğü içerisinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, yerleşim yerlerinde yağmursuyu alt yapı sistemlerinin, atıksu altyapı sistemlerine bağlı olması sebebiyle yağmur suları yeterli düzeyde tahliye edilememekte ve su baskınlarına neden olmaktadır. Bu hüküm ile Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılan taşkın kontrol tesislerinin havza bütünlüğü düşünülerek planlanması ve Belediyeler tarafından yerleşim yerlerine yönelik atıksu ve yağmur suyu altyapı sistemleri ayırık sistemler olacak şekilde yapılması ile yağmur sularının güvenli bir şekilde tahliye edilmesi hedeflenmektedir.

MADDE 15- Bu hüküm ile;

- Yerleşim yerlerinde taşkın riskinin önlenmesi amacıyla her tür ve ölçekteki mekânsal plan çalışmaları hazırlanırken, taşkın ile ilgili yapılan tüm faaliyetler doğrultusunda planlamaların yapılması ve herhangi bir eksiklik olmaması amacıyla Bakanlığın görüşünün alınması,

- Binaların zemin kat ve bodrumlarının taşkınlar esnasında su ile dolması yaşanan en büyük sorunlardan biridir. Bu sebeple subasman kotunun Taşkın Yönetim Planlarında gösterilen tehlike derecelere göre belirlenmesi,

- Taşkın kontrol tesislerinin işlevlerinin korunması, yaşanması muhtemel taşkınların engellenmesi açısından oldukça önemlidir. Bu sebeple imar planı çalışmalarında taşkın kontrol tesisleri ve bunlara ait işletme ve bakım yolunun bırakılması,

- Ayrıca, plan yapılacak sahalarda kalan veya plandan etkilenmesi muhtemel akarsular için çalışma yapacak ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından akarsulara etkisinin belirlenmesi amacıyla hidrolojik ve hidrolik etüt raporunun hazırlanması ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden uygun görüş alması hedeflenmektedir.

MADDE 16- Taşkınların meydana gelmesi durumunda afet boyutunu artıracak ve halk sağlığı açısından büyük riskler oluşturabilecek zehirli, kimyasal, biyolojik atık, radyoaktif veya nükleer atık ve benzeri nitelikte maddelerin taşkın riski taşıyan alanlarda depolanmaması ve imal edilmemesi gerekmektedir. Bu hüküm ile bahse konu çalışmaların taşkın riski taşıyan alanlarda yapılmaması, faaliyetin akarsu etki alanlarında ve mücavirinde bulunması halinde ise faaliyetten sorumlu kurum tarafından Bakanlık görüşleri doğrultusunda taşkın risk analizinin yapılması ve varsa risklerin kaldırılması için gerekli çalışmaların faaliyetten sorumlu kurum tarafından yapılması hedeflenmektedir.

MADDE 17- Ülkemizde depremde sonra meydana gelen, etkileri ve şiddetleri sebebiyle halk sağlığını etkileyen ve ülkemiz ekonomisine büyük kayıplar yaşatan taşkınların tahmin edilebilmesi oldukça önemlidir. Taşkın tahmini yapılması ve erken uyarıların verilmesi ile taşkın zararları azaltılabilmektedir. Bu hüküm ile taşkın etkilerinin asgari

seviyeye indirilebilmesi maksadıyla çalışmalar yürütmek üzere Bakanlık bünyesinde Acil Durum Yönetim Merkezi ve buna bağlı Taşkın Tahmini ve Erken Uyarı Merkezinin kurulması hedeflenmektedir.

MADDE 18- Taşkın tahmini çalışmaları kapsamında kurulacak hidrolojik ve hidrolik modellerde kullanılan verilerin veya bilgilerin doğruluğu ve zamanında temin edilmesi tahminlerin tutarlılığını artıracak ve erken uyarıların doğru ve etkin şekilde yapılmasını sağlayacaktır. Bu hüküm ile taşkın tahmini ve erken uyarı çalışmaları kapsamında kullanılmak üzere talep edilen verilerin bila bedel Bakanlığa verilmesi hedeflenmektedir.

MADDE 19- Taşkın sonrası meydana gelen zararların karşılanması ülkemiz ekonomisi üzerinde büyük bir yük oluşturmaktadır. Bu hüküm ile taşkın meydana gelmesi durumunda 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanunu hükümlerinin uygulanması hedeflenmektedir. Ayrıca kamu kurum ve kuruluşlarında taşkın kontrol faaliyetleri kapsamında görev alan personelin daha güvenli bir ortamda çalışmalarının temini maksadıyla mesleki mali sorumluluk sigortası getirilmektedir.

MADDE 20- Bu hüküm ile taşkın afeti zararlarının giderilmesine yönelik çalışmalardan doğacak haklar ve ödenecek tazminatların 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna göre değerlendirilmesi ve taşkın afetinde görev yapan kamu görevlilerinden; engelli hale gelenlere ilişkin tazminat ve haklar düzenlenmiştir.

MADDE 21- Bu madde ile taşkınlara sebebiyet verebilecek veya taşkın boyutunu artırabilecek hal ve hareketlerin önlenmesi maksadıyla yasak fiillere yer verilmiştir.

MADDE 22- Bu Kanun'da belirtilen yasak fiiller bağlamında uygulanacak cezai hükümler düzenlenmiştir. Söz konusu madde ile akarsu yatakları, akarsu yatağı olarak tescil harici bırakılan alanlar ile taşkın kontrolü maksatlı tesislere zarar verebilecek faaliyetlerin önüne geçilmesi için caydırıcılığın sağlanması hedeflenmektedir.

MADDE 23- Bu Kanun'da öngörülen idari para cezası verme konusunda asıl yetkilinin Bakanlık olduğu, bu yetkinin hangi kamu kurumlarına devredilebileceği ve idari para cezaları ile elde edilen gelirlerin hangi usûl ile ve ne şekilde kullanılacağı hususları düzenlenmektedir.

MADDE 24- Akarsu yatakları ile taşkın kontrolü maksatlı tesislerde, ilgili idarenin izni alınmaksızın; taşkın kontrolü ile ilgili olanlar hariç olmak üzere inşai faaliyetlerde bulunulması, doğal yatağı veya ıslah kesitinin herhangi bir maksatla yetkisiz olarak daraltılması, geçiş yapıları hariç olmak üzere çeşitli kullanım alanları oluşturmak maksadıyla akarsuların üzerlerinin kapalı hale getirilmesi, taşkın kontrol tesislerinin işgali veya zarar verilmesi, akarsu akış koşullarını bozacak müdahalelerde bulunulması gibi faaliyetlerin önlenmesi maksadıyla hapis veya adlî para cezası ile ilgili hükme yer verilmiştir.

MADDE 25- Bu Kanun, taşkın ile ilgili çatı niteliğinde bir Kanun olduğundan ve bütüncül bir yönetim öngördüğünden, çeşitli kanunlarda yer alan bir kısım hükümlerde değişiklikler yapılması gerekmektedir. Bu sebeple; mezkûr maddede Kanun'un yürürlüğe girmesi ile kaldırılacak ve değiştirilecek hükümlere yer verilmektedir.

GEÇİCİ MADDE 1- Maddede, bu Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce açılmış olan taşınmaz mal sahipliği ile ilgili davalarda da bu Kanun hükümlerinin uygulanması hedeflenmektedir.

MADDE 26- Kanun'un etkin bir şekilde uygulanmasının sağlanması için çıkarılacak yönetmeliklere ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

MADDE 27- Kanun'un yürürlük maddesidir.

MADDE 28- Kanun'un yürütme maddesidir.

GÖRÜŞ FORMU*

Görüş Bildiren Kurum:

Taslağın Genel Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme		
Mevcut Metin	Taslak Metin	Öneri/Teklif Metni
Değerlendirme		
Değerlendirme		
Değerlendirme		
Değerlendirme		

NOT: Mevcut metin ve taslak metin sütunları karşılaştırma cetveli ile aynı renk ve biçimde oluşturulur. Teklif metni ile yapılacak değişiklikler ise farklı renkte gösterilir.